

Creative Commons 4.0 NC SA BY/FREE DISTRIBUTION ONLY - NOT FOR SALE

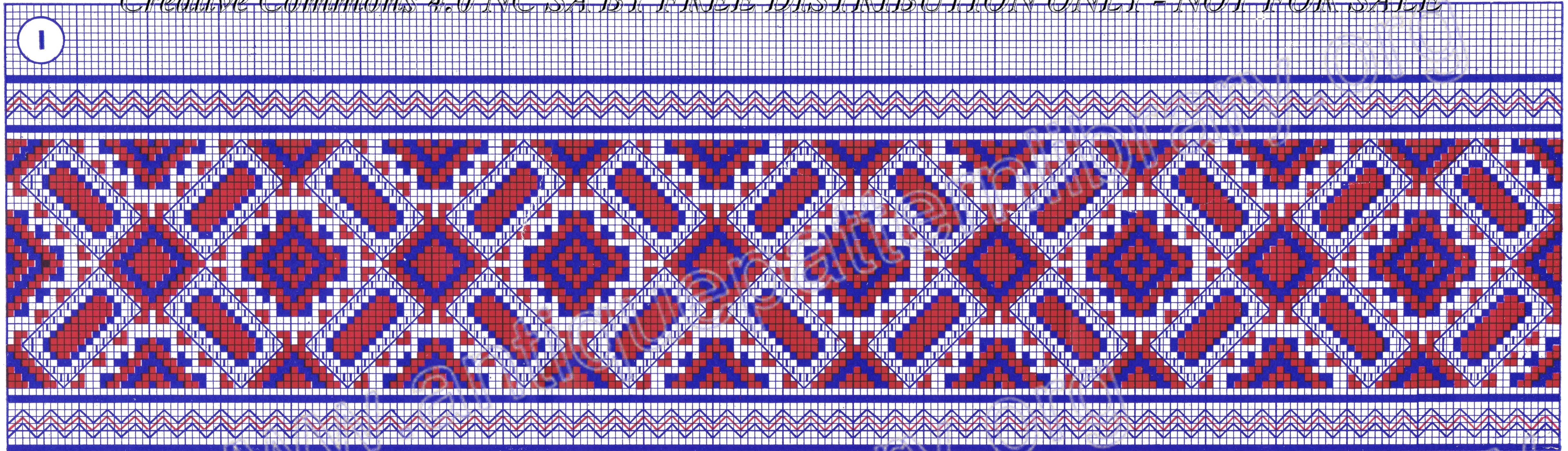
БОСАНСКИ НАРОДНИ БЕЗ

ЦЕНА ДИНАРА 5

CENA DINARA 5

BOSANSKI NARODNI BEZ

БОСАНСКИ НАРОДНИ ВЕЗ

Jugoslovenski narodni vez ima nesumnjivu vrednost. Vezan u prošlosti podjednako na kneževskim dvorovima kao i u seljačkim kućicama, on je sjediniio otmeno sa narodnim i u ovom smislu postao savršenstvo ženske radinosti. Ali nije naš narodni vez toliko cenjen samo kod nas. I stranci posećujući naš klasični Jug, Bosnu, naše primorje i druge naše krajeve, dive se veštini naše proste žene i čude da smo mi tako malo prikazali predmete naše tradicionalne ženske radinosti.

Bosna uopšte obiluje dobro očuvanim narodnim vezom. U ovom pogledu ističe se okolina Baња Луке, Kotor Varoši i Mrkoњић Grada i to naročito vezom na ženskim košuljama (po dnu košulje, na skutima, prsima i rukavima) i maramama za pokrivaње glave. Muške košulje su maње vezene i to samo na prsima, rukavima i ogrlici.

Za ovaj Album uzeti su veћином мотиви из села Imljana kod Kotor-Varoši. Udaljeno od жељезнице и без утицаја вароши, ово село сачувало је своју оригиналну народну ношњу са богатим vezom, који се данас примењује на женским одевним и на домаћим декоративним предметима. Нацрти босанских народних мотива које овде доносимо, њихова примена, опис материјала и техника рада, послужиле стручним наставницама, ученицама и свима veziljama које се баве народним vezom, као најбоље упутство у неговању народне vezилачке уметности. Ми се пак надамо, да смо овим albumom успели да прикажемо главне одлике босанског veza и верујемо да ће он бити практичан приручник на часовима ручног рада у школи, као и veziljama код куће.

МАРИЦА ПРИЦА

Управитељица Бановинске ткаонице бега и vezionice у Сарајеву.

BOSANSKI NARODNI VEZ

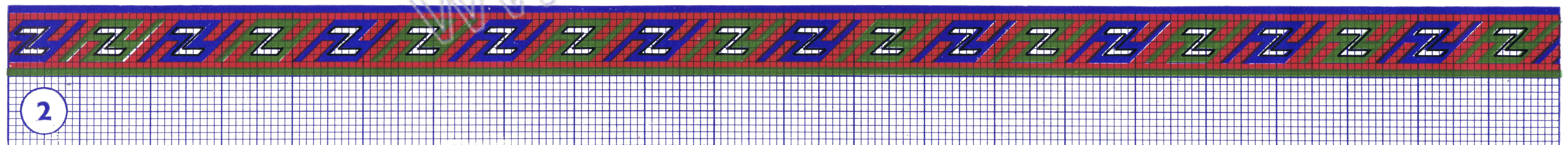
Jugoslovenski narodni vez ima nesumnjivu vrednost. Vezan u prošlosti podjednako na kneževskim dvorovima kao i u seljačkim kućicama, on je sjediniio otmeno sa narodnim i u ovom smislu postao savršenstvo ženske radinosti. Ali nije naš narodni vez toliko cenjen samo kod nas. I stranci posećujući naš klasični Jug, Bosnu, naše primorje i druge naše krajeve, dive se veštini naše proste žene i čude da smo mi tako malo prikazali predmete naše tradicionalne ženske radinosti.

Bosna uopšte obiluje dobro očuvanim narodnim vezom. U ovom pogledu ističe se okolina Banja Luke, Kotor Varoši i Mrkonjić Grada i to naročito vezom na ženskim košuljama (po dnu košulje, na skutima, prsima i rukavima) i maramama za pokrivanje glave. Muške košulje su manje vezene i to samo na prsima, rukavima i ogrlici.

Za ovaj Album uzeti su većinom motivi iz sela Imljana kod Kotor-Varoši. Udaljeno od željeznice i bez uticaja varoši, ovo selo sačuvalo je svoju originalnu narodnu nošnju sa bogatim vezom, koji se danas primenjuje na ženskim odevnim i na domaćim dekorativnim predmetima. Nacrti bosanskih narodnih motiva koje ovde donosimo, njihova primena, opis materijala i tehnika rada, poslužiće stručnim nastavnicaма, učenicama i svima veziljama koje se bave narodnim vezom, kao najbolje uputstvo u negovanju narodne vezilačke umetnosti. Mi se pak nadamo, da smo ovim albumom uspeli da prikazemo glavne odlike bosanskog veza i verujemo da će on biti praktičan priručnik na časovima ručnog rada u školi, kao i veziljama kod kuće.

MARICA PRICA

Upraviteljica Banovinske ткаонице бега и vezionice u Sarajevu.

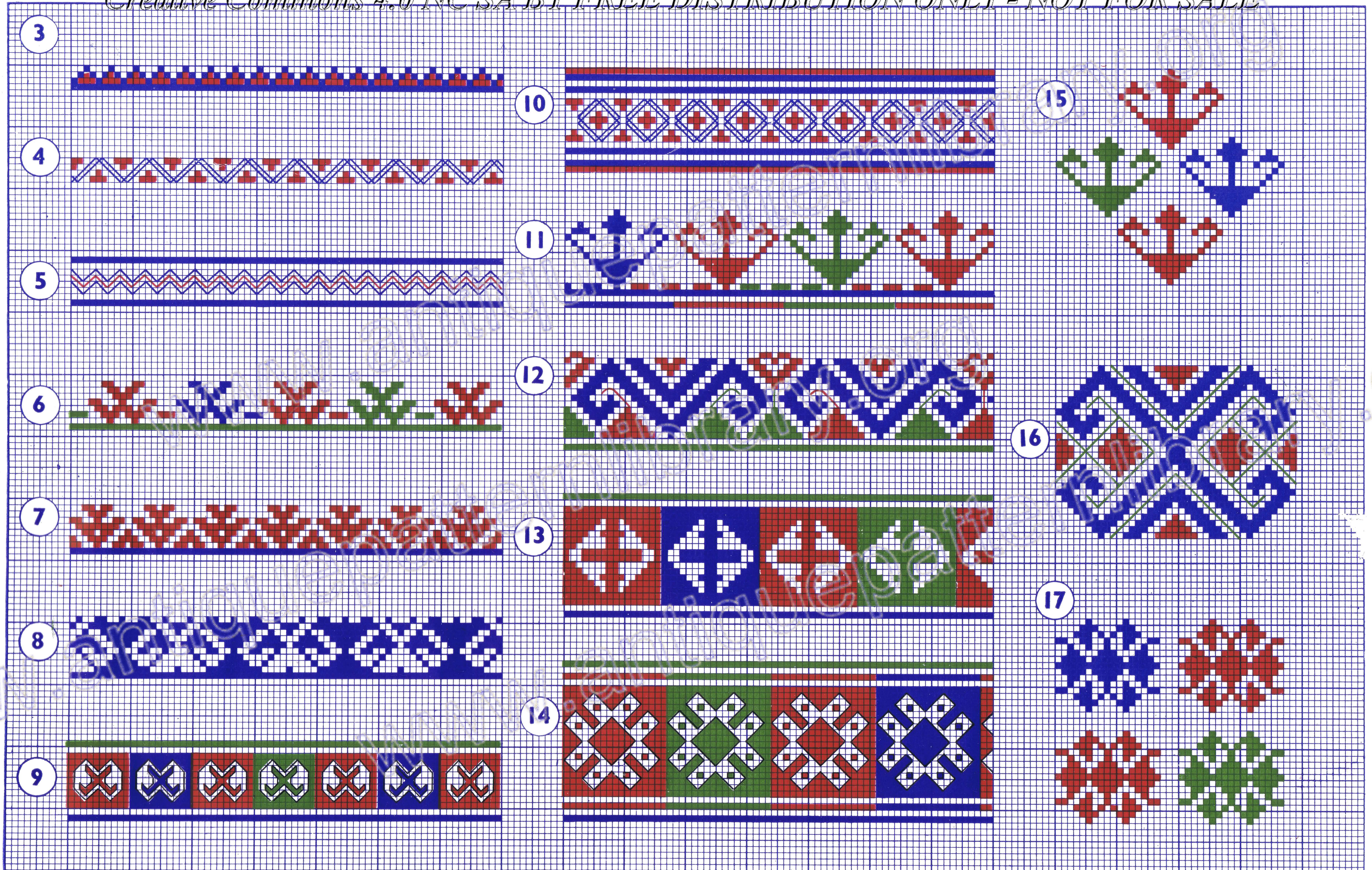

Кључ за изналажење оригиналних боја: црвена = F. 599, плава = F. 511, зелена = F. 793, црна = F. 699.

Кључ за изналажење пастелних боја: црвена = F. 7187, плава = F. 7193, зелена = F. 793, браон = F. 7898.

Ključ za iznalaženje originalnih boja: crvena = F. 599, plava = F. 511, zelena = F. 793, crna = F. 699.

Ključ za iznalaženje pastelnih boja: crvena = F. 7187, plava = F. 7193, zelena = F. 793, braon = F. 7898.

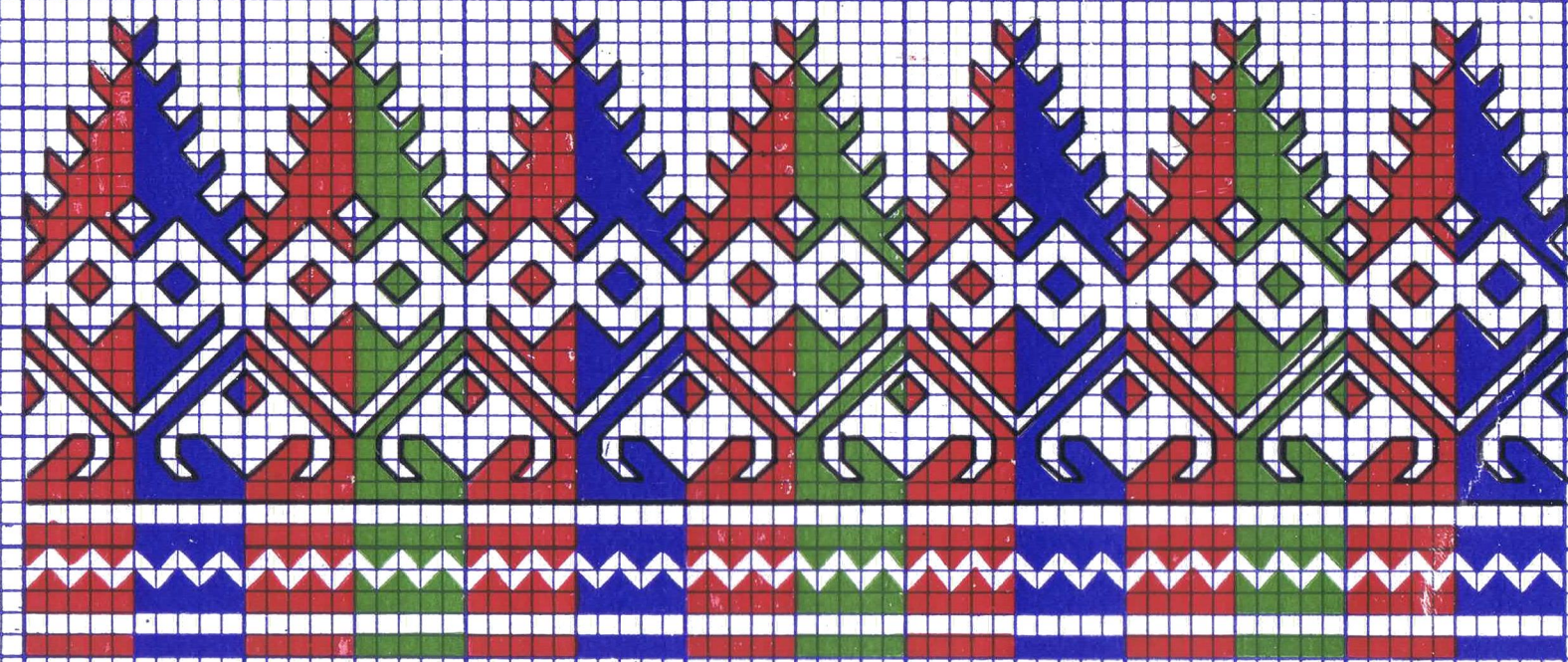
Кључ за изналажење оригиналних боја: црвена = F. 599, плава = F. 511, зелена = F. 793, црна = F. 699.

Кључ за изналажење пастелних боја: црвена = F. 7187, плава = F. 7193, зелена = F. 793, браон = F. 7898.

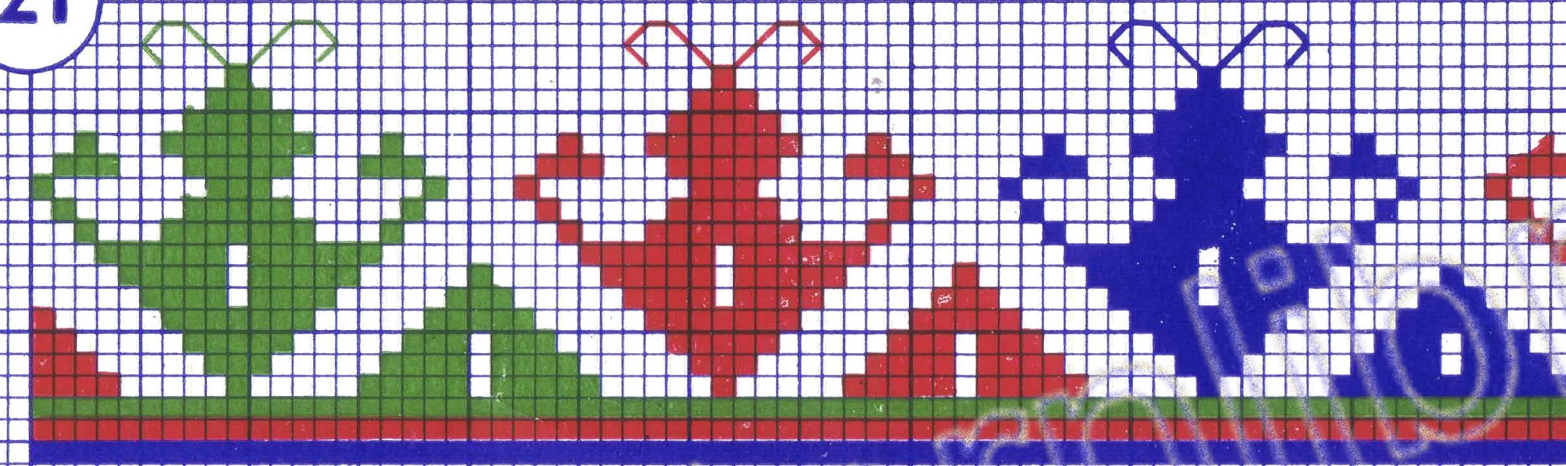
Ključ za iznalaženje originalnih boja: crvena = F. 599, plava = F. 511, zelena = F. 793, crna = F. 699.

Ključ za iznalaženje pastelnih boja: crvena = F. 7187, plava = F. 7193, zelena = F. 793, braon = F. 7898.

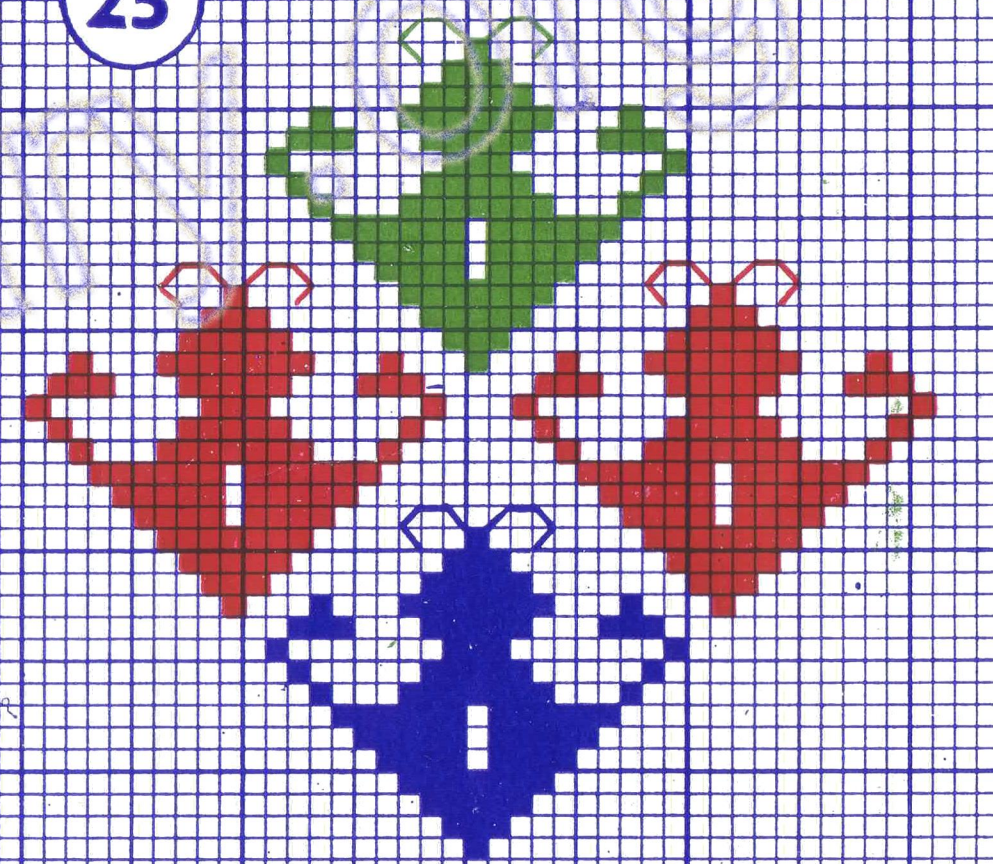
18

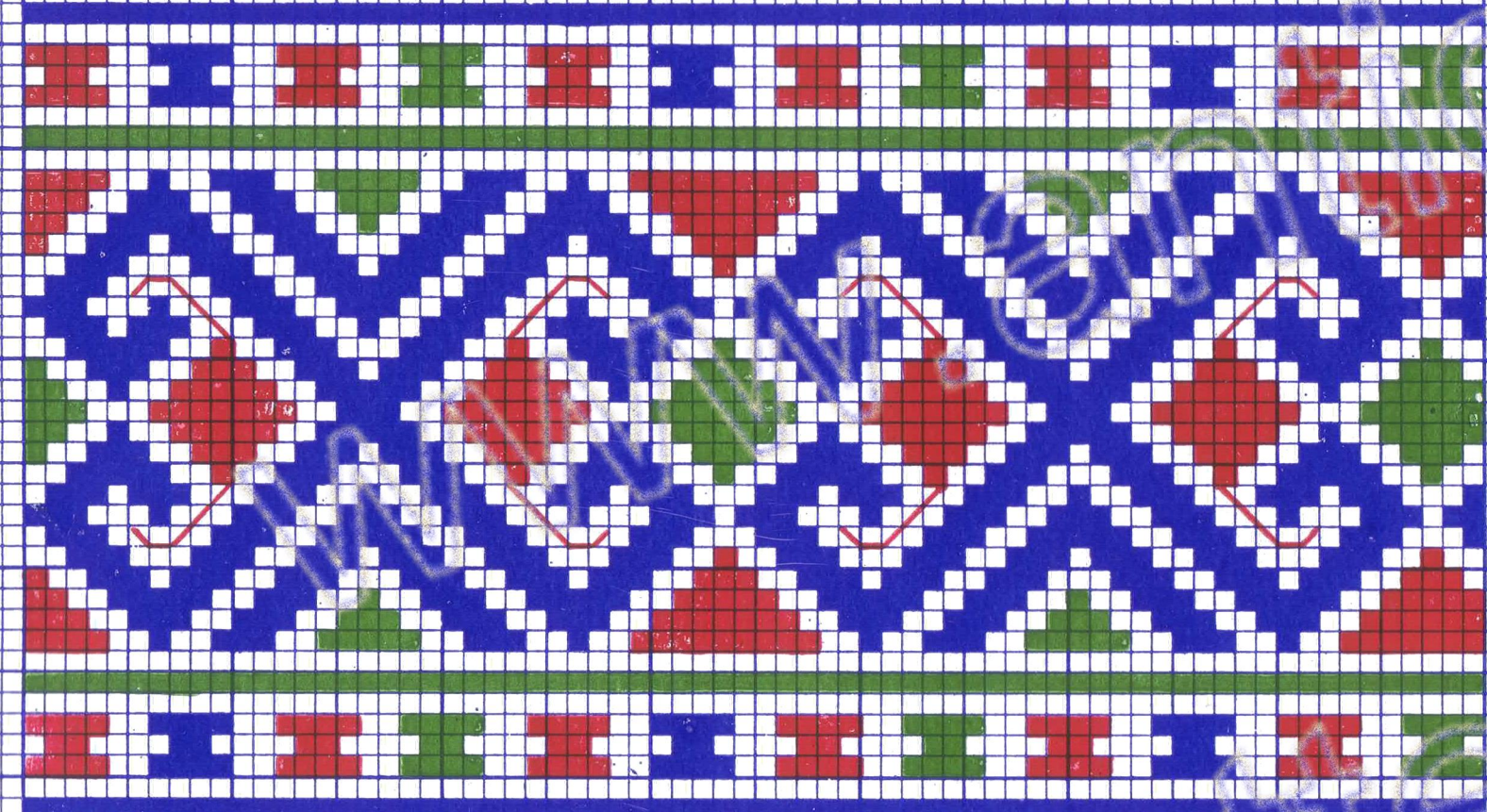
21

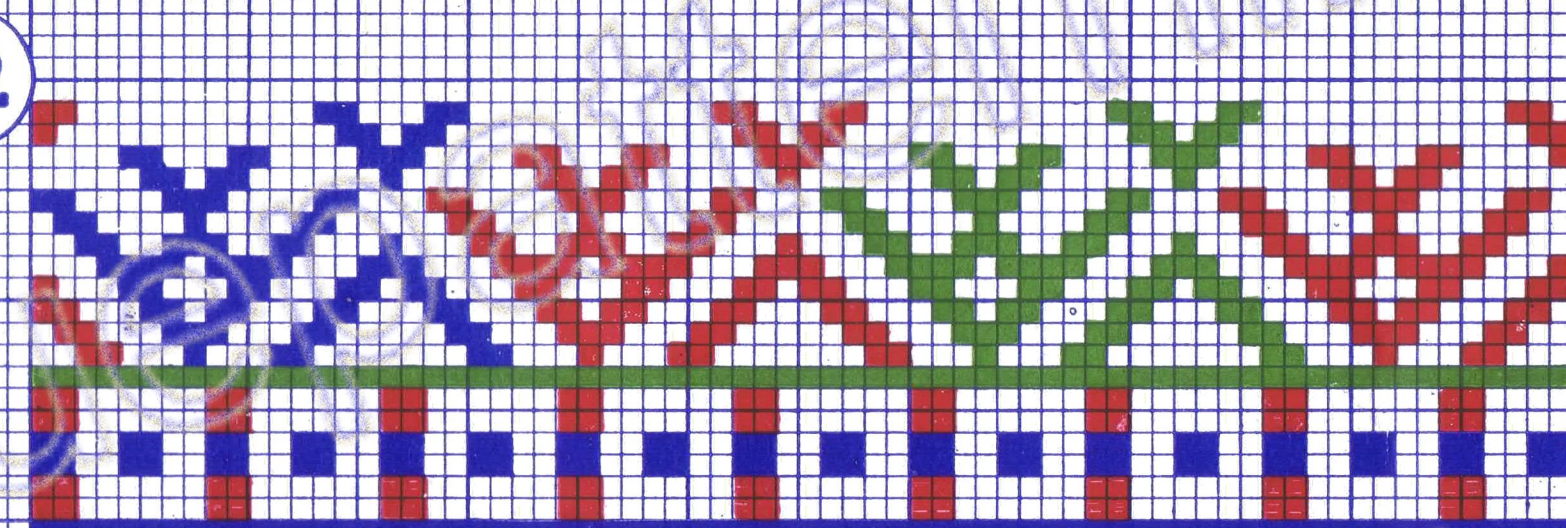
25

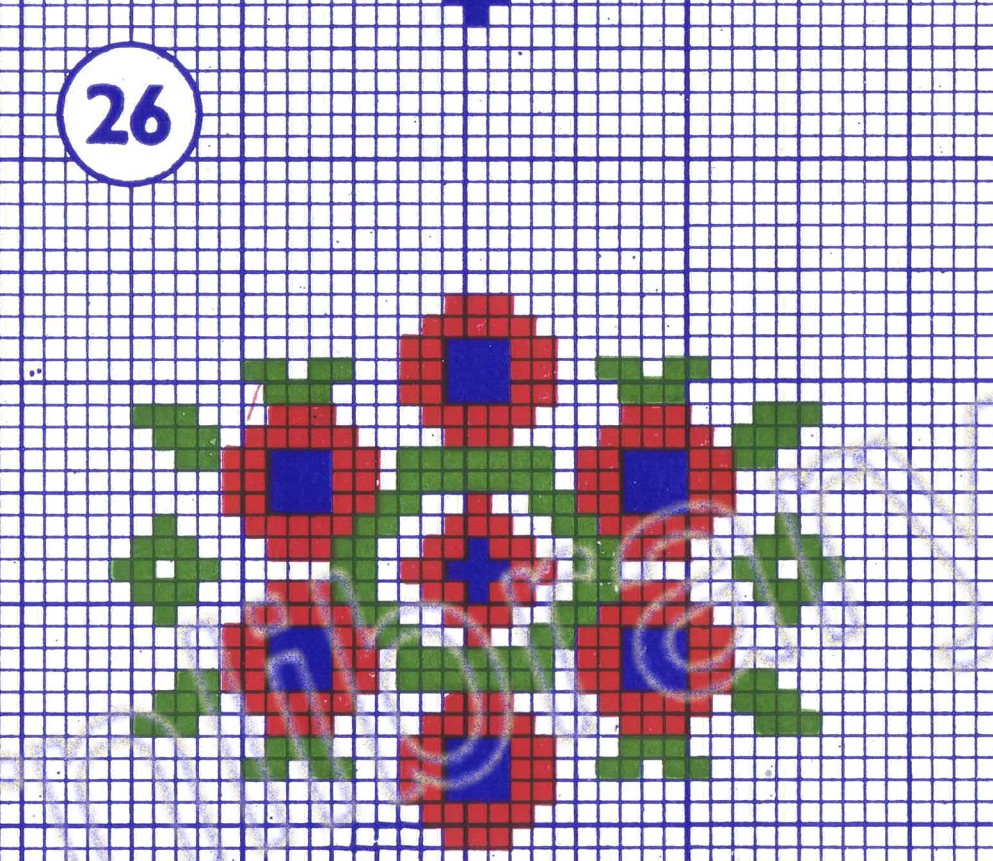
19

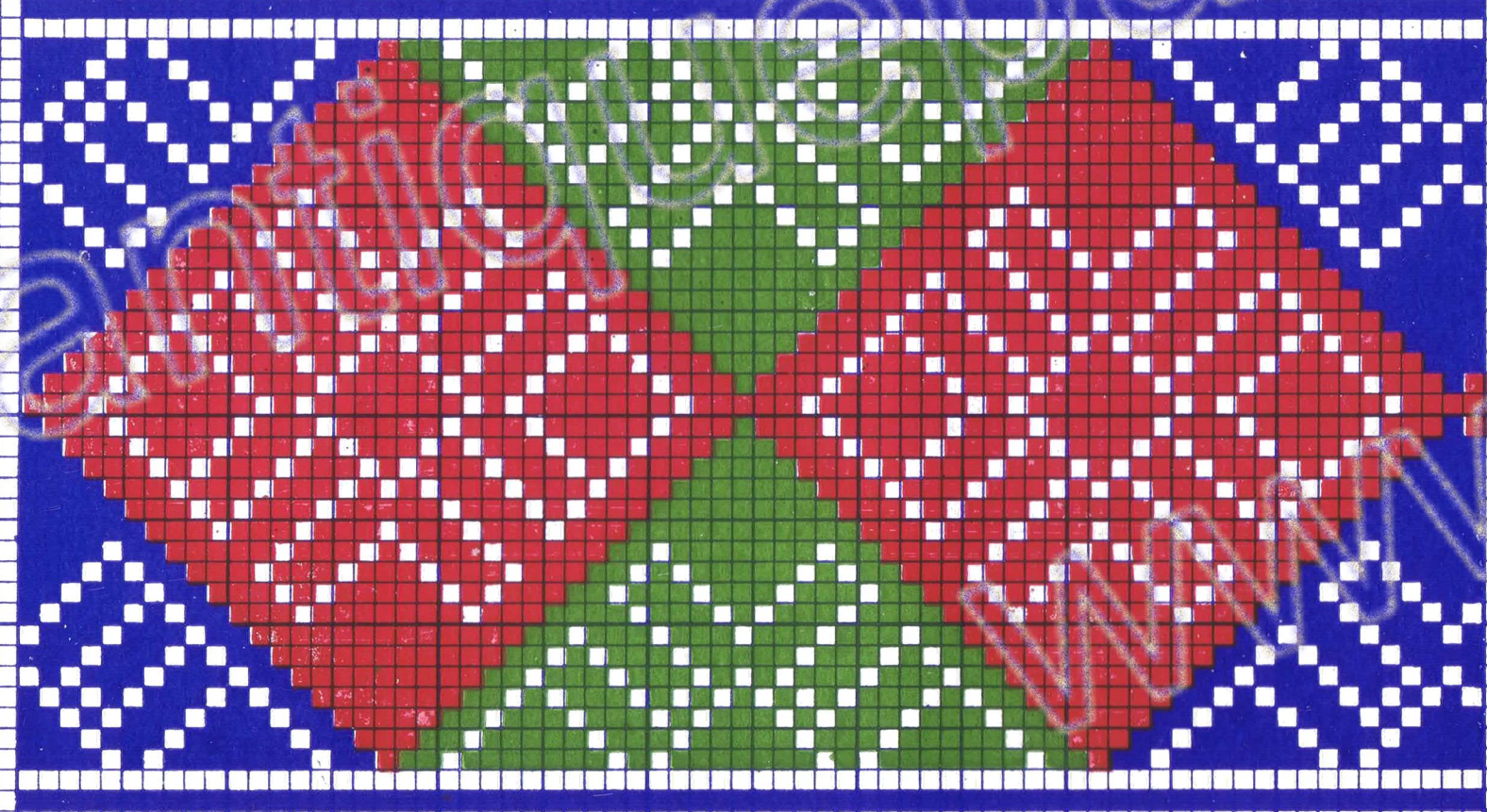
22

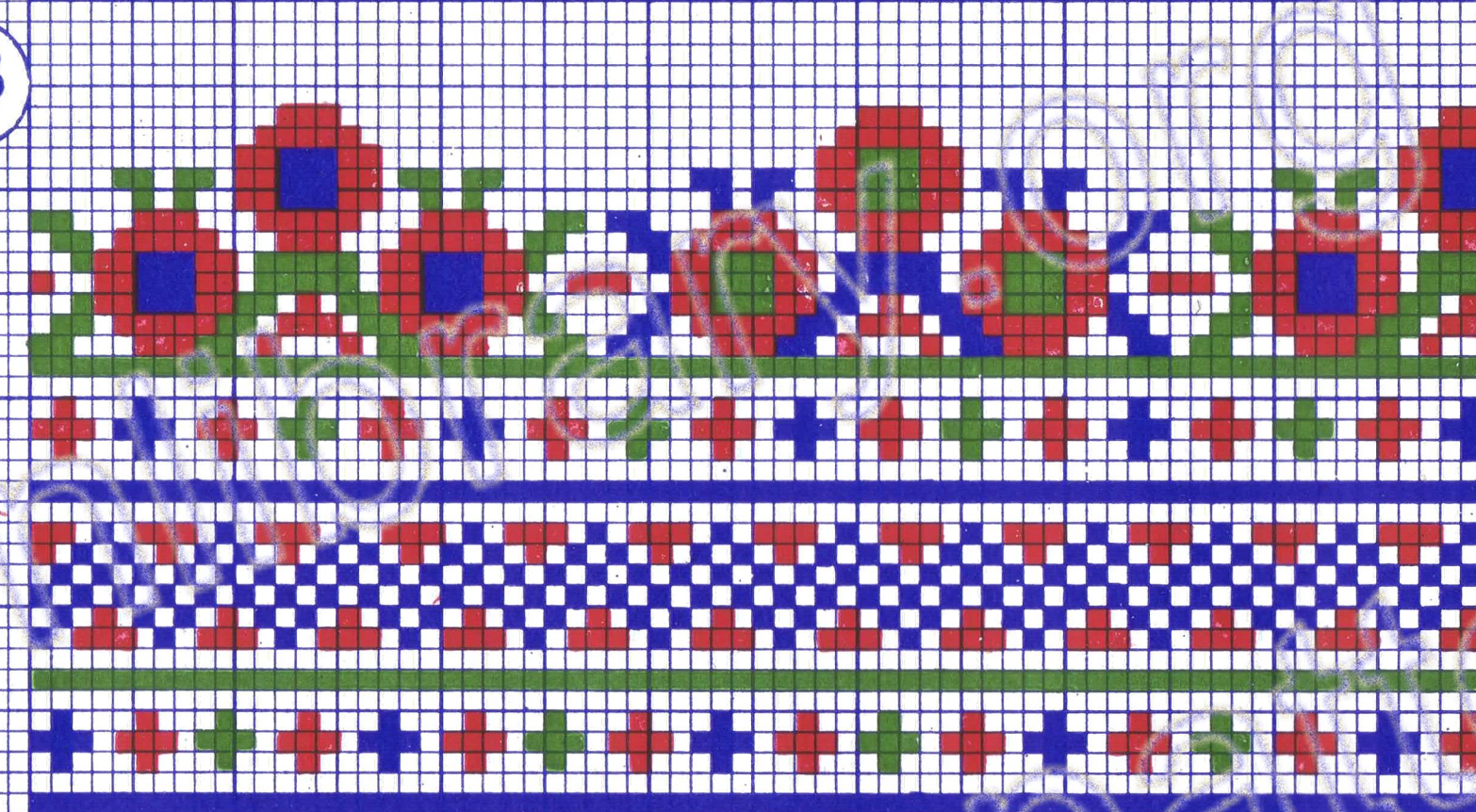
26

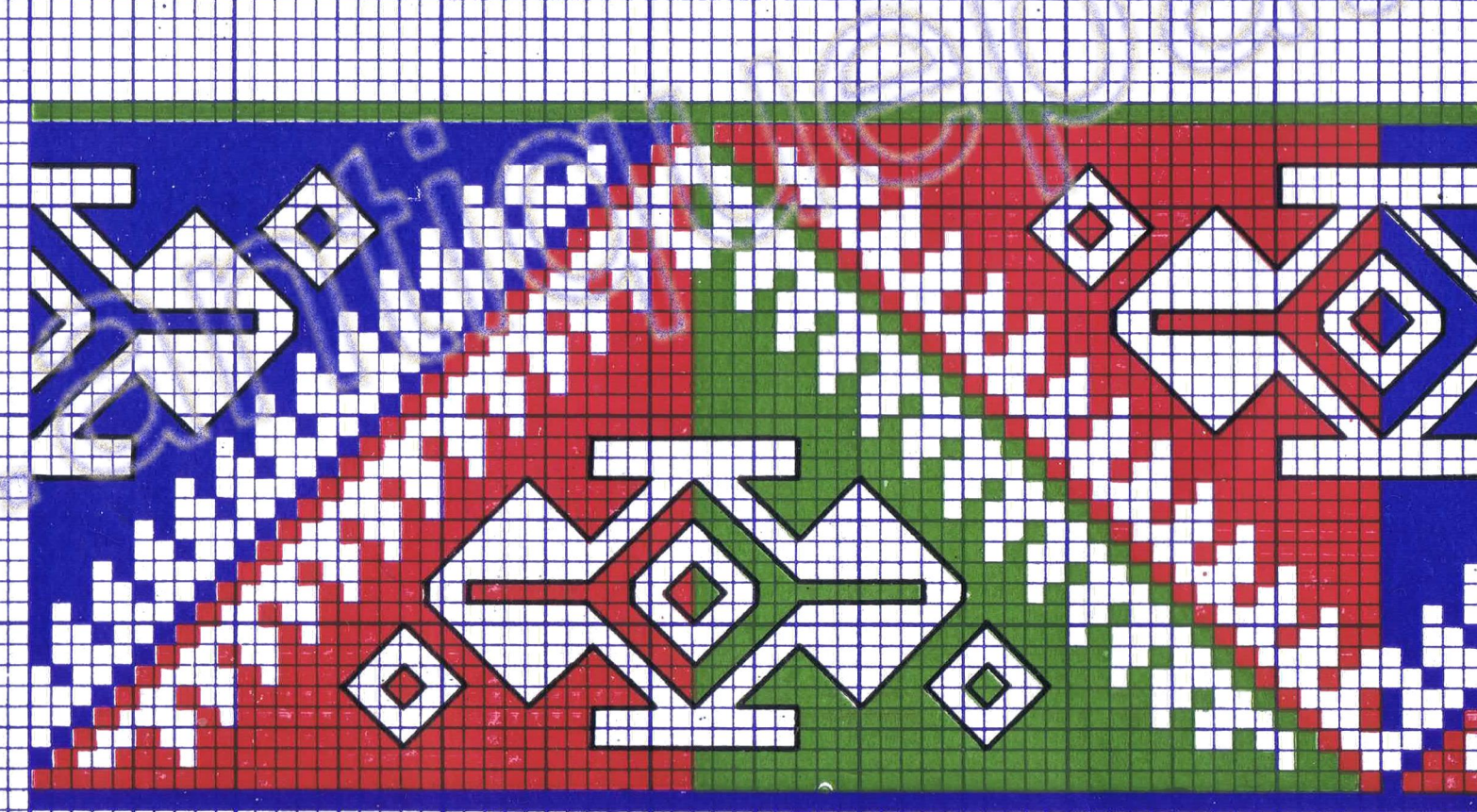
20

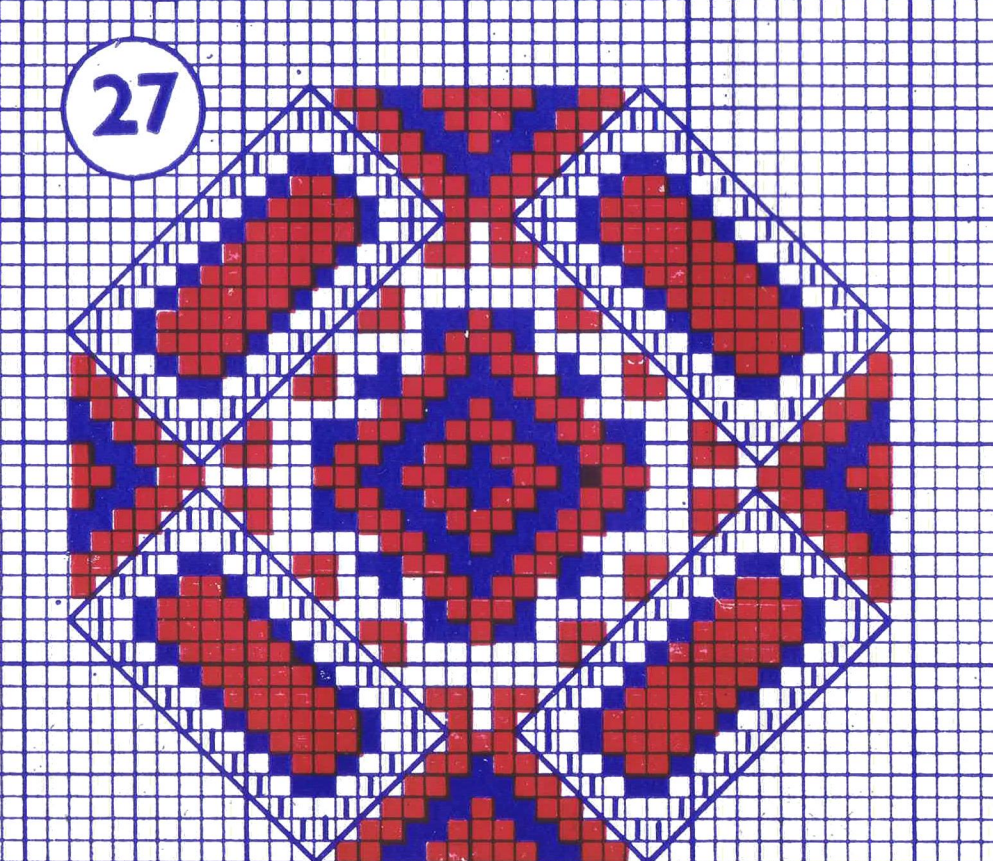
23

24

27

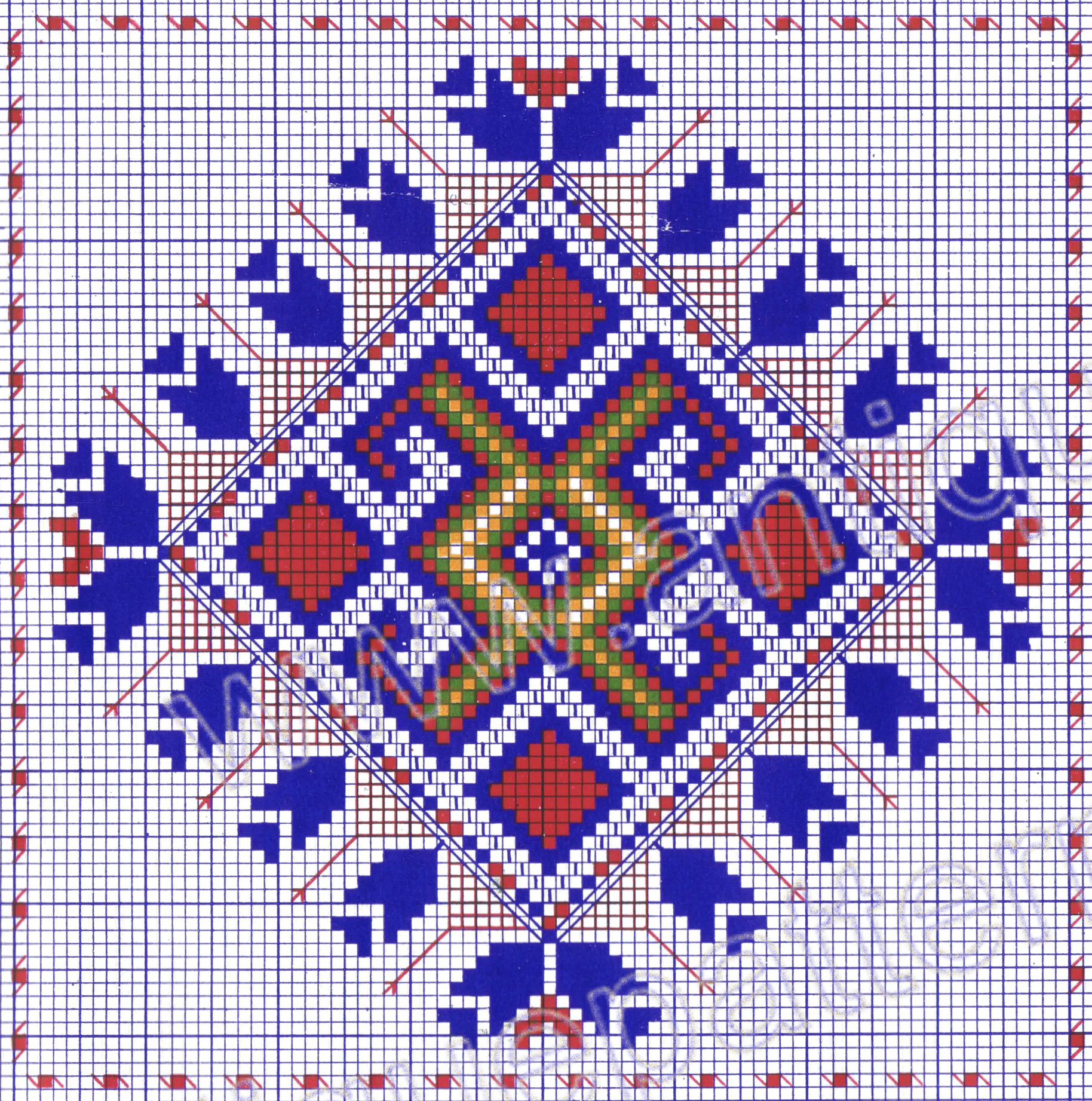

Кључ за изналажење оригиналних боја: црвена = F. 599, плава = F. 511, зелена = F. 793, црна = F. 699.

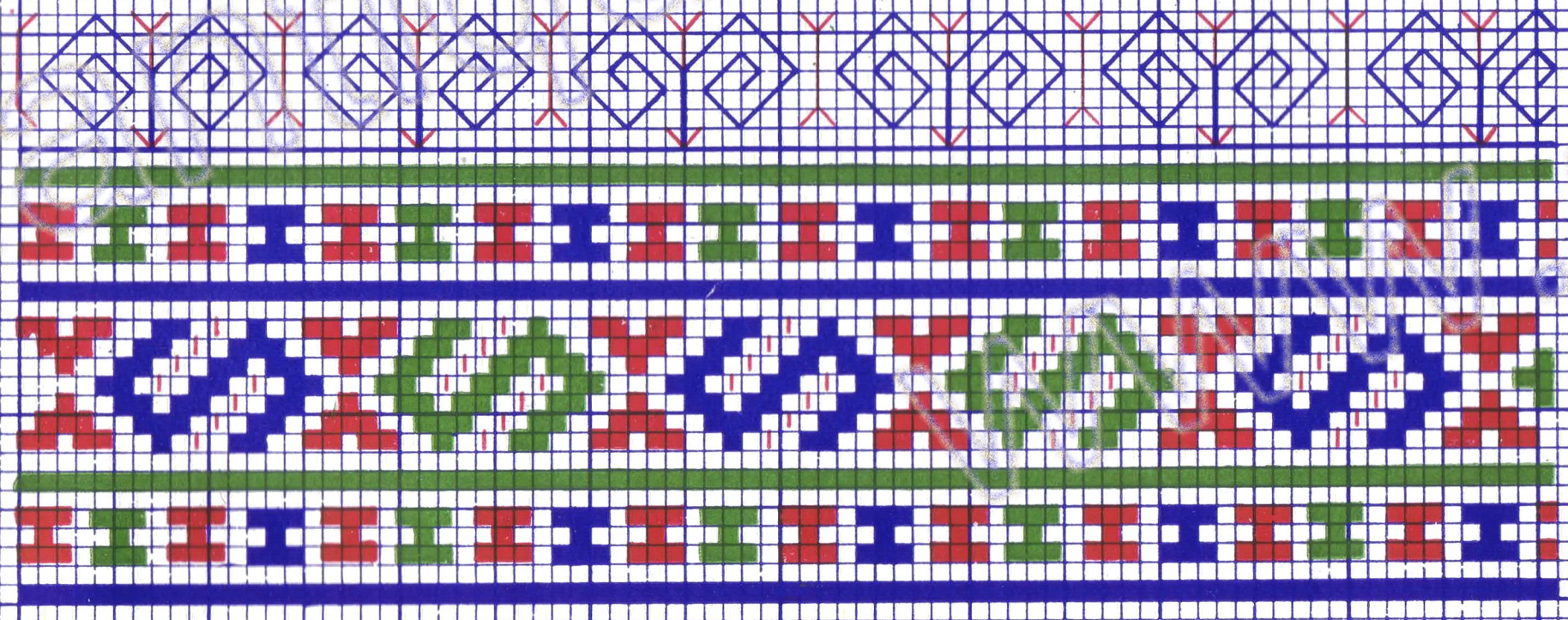
Ključ za iznalaženje originalnih boja: crvena = F. 599, plava = F. 511, zelena = F. 793, crna = F. 699.

Кључ за изналажење пастелних боја: црвена = F. 7187, плава = F. 7193, зелена = F. 793, браон = F. 7898.

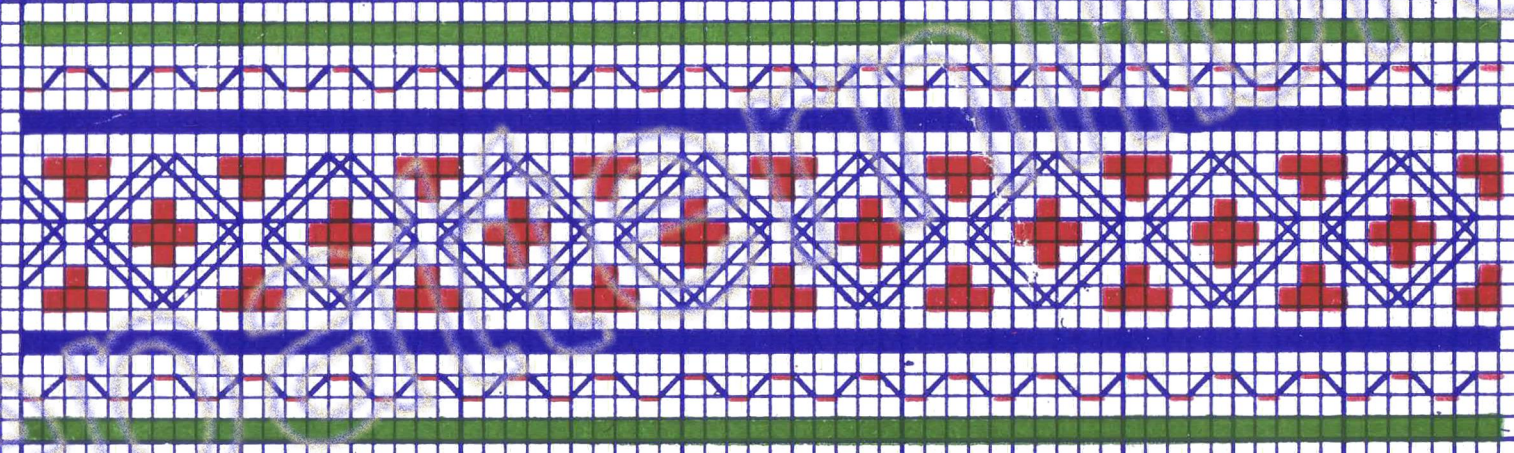
28

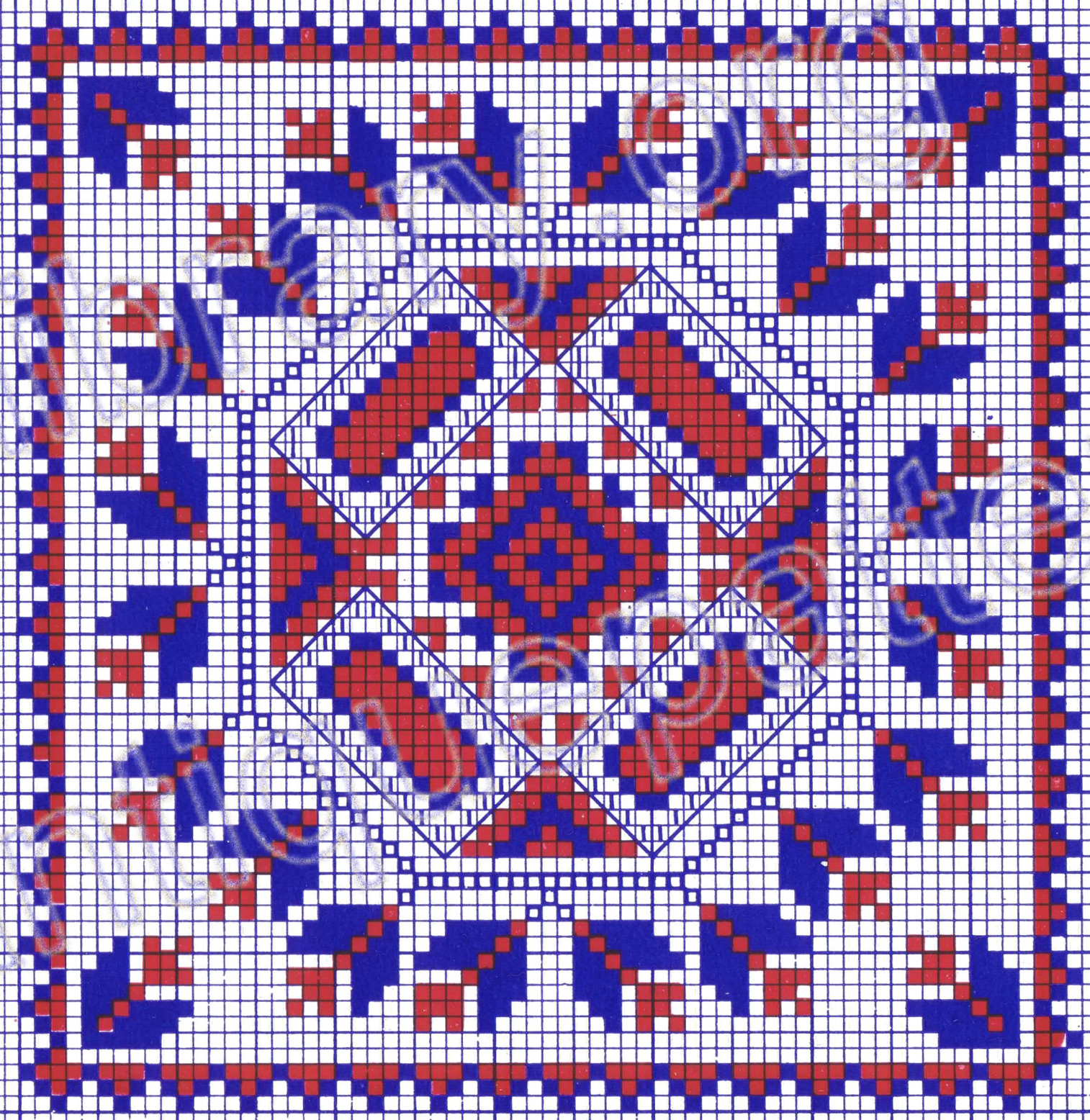
29

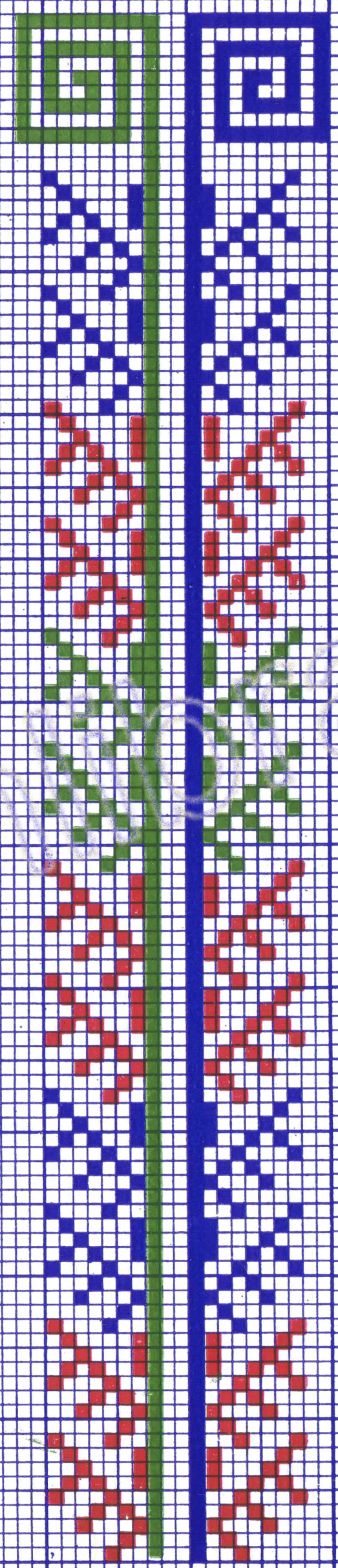
30

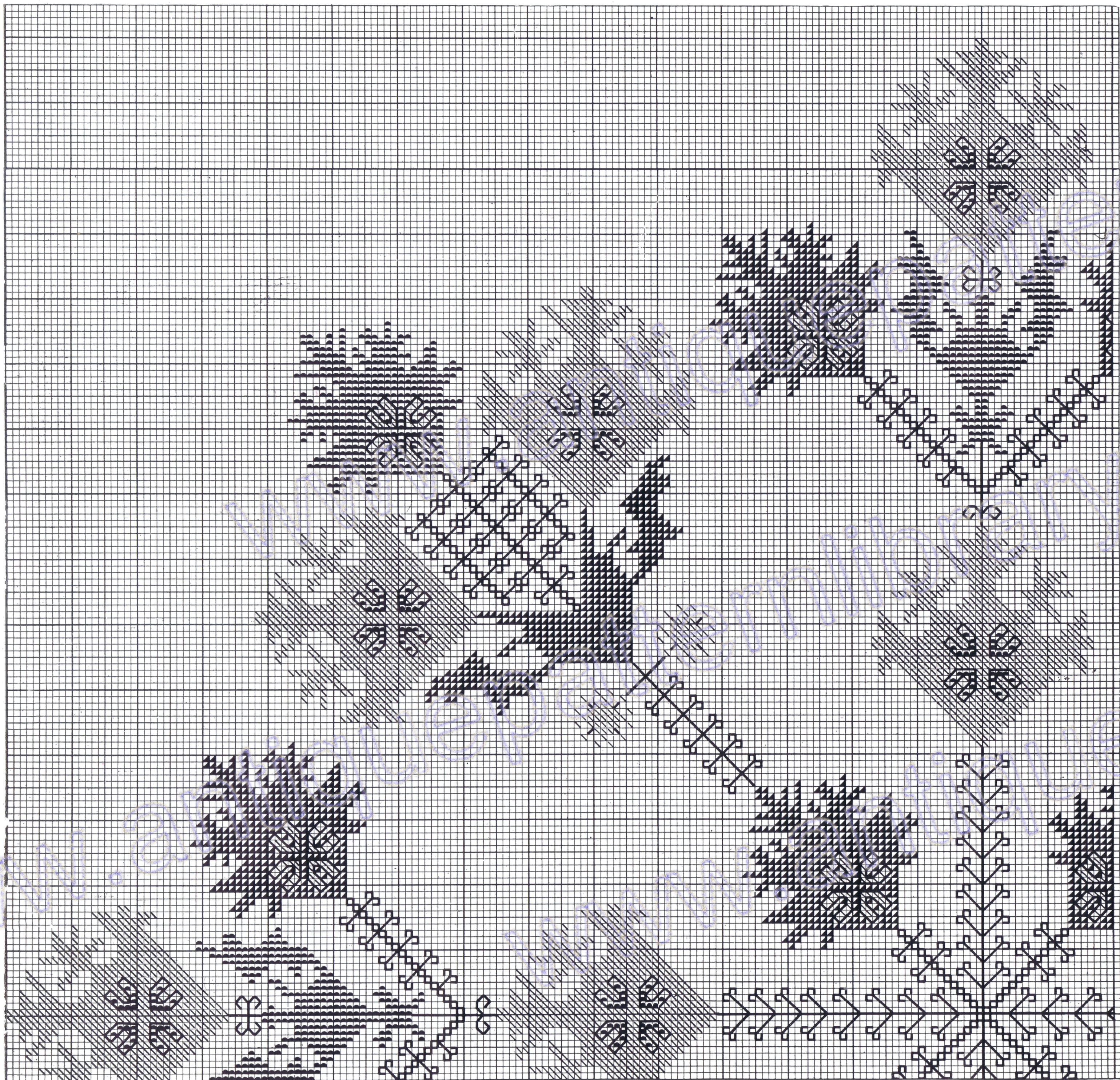

31

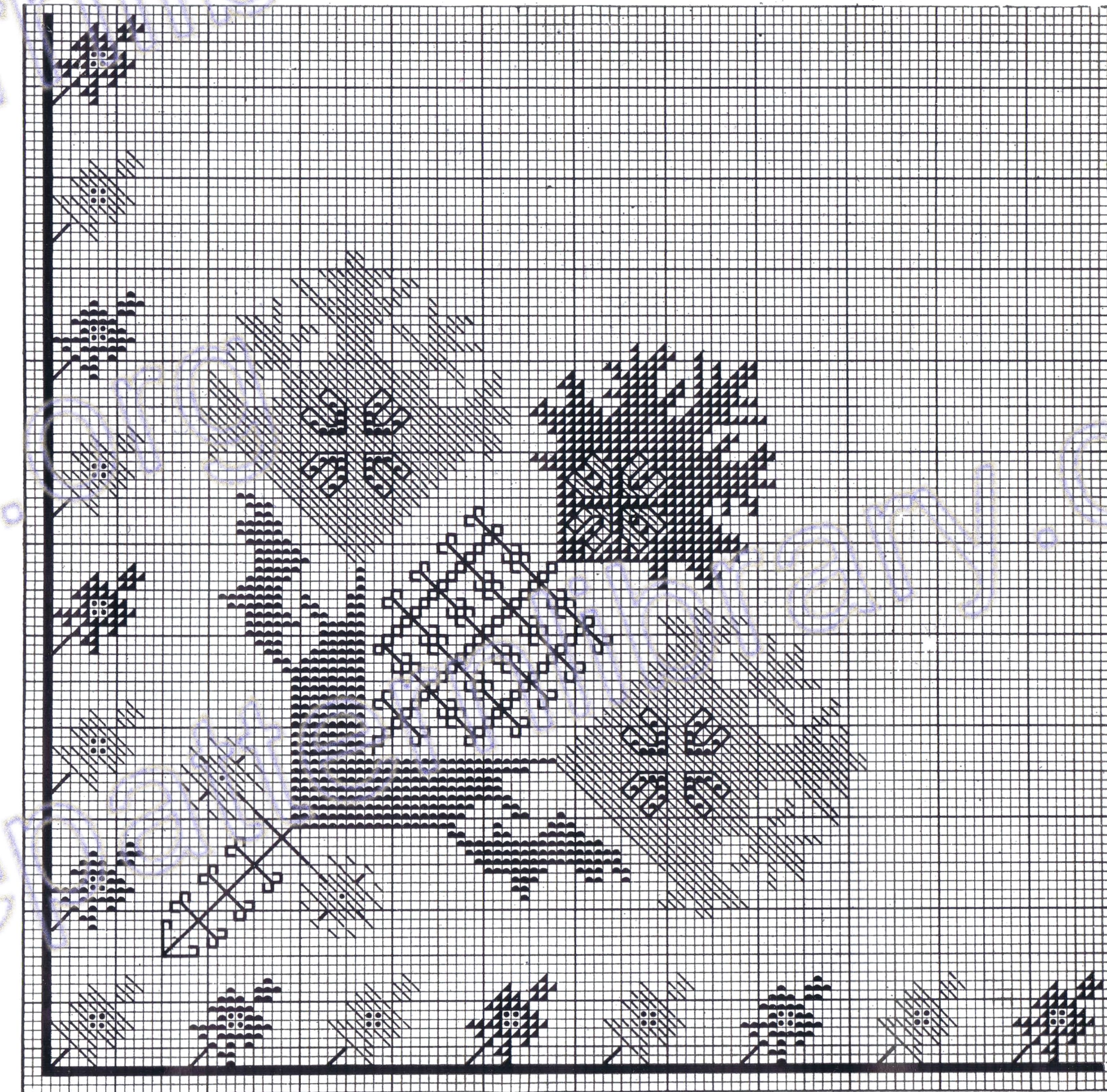

32

црвено = F. 599		crveno = F. 599
плаво = F. 511		plavo = F. 511
зелено = F. 793		zeleno = F. 793
црно = F. 699		crno = F. 699

црвено = F. 599		crveno = F. 599
плаво = F. 511		plavo = F. 511
зелено = F. 793		zeleno = F. 793
жуто = F. 797		zuto = F. 797
црно = F. 699		crno = F. 699

УПУТСТВО ЗА РАД

Одлика босанског веза јесу геометриски облици шара, вешто и симетрично распоређени, али истовремено и прилично сићушни. Уз остала својства овог веза, као што су правилност сваког појединог делића и његов тачно одређени положај у групи многобројних коцкица или ромбова, оригиналност појединих мотива и складност боја, ово чини да је босански вез женска радиност за коју треба колико спретности и вештине, толико исто и времена. Много труда, а нарочито времена, стали су босанску сељанку они предмети босанског веза, који су се у отменим кућама, на изложбама или на сајмовима приказивали као ремекдела женске радиности из Босне.

Врло је важан квалитет и начин ткања платна које ће се употребити за везење босанских мотива. На дебелом платну везу се обично јастуци, постолњаци, миље-и, велики и мали покривачи, столњаци са салветицама и завесе за прозоре. Такође је ово платно погодно за женске спортске и кућне хаљине, мантилове и јакнице. Танко платно, међутим, врло је погодно за блузе, дечије хаљинице, хаљине за одрасле, за огрлице са манжетана, марамице као и за све танке декоративне кућне предмете.

Техника рада. Геометриске облике босанског веза даје сам начин рада помоћу »накрстице« и »провлака«. Ове се везу бројањем жица и то: на дебелом платну преко две жице, а на танком платну преко три жице. Нарочито је леп стари вез са два лица чију смо суштину приказали на цртежу који претставља технику веза.

Конац за вез. Босанском народном везу најбоље одговара муљине конац за вез. Њиме се по дебелом платну везе са три конца, а на танком платну са два конца, тако да вез долази до свог пуног изражаја. За мотиве из овог албума морају се употребити строго народне боје: црвена, плава, зелена, црна и жута. Црна боја употребљава се за поруб ивица. Али сви предмети из овог албума могу се вести и омиленим »пастел« бојама, јер су многи оригинални везови дугим лежањем и посипањем сретствима против мољаца добили лепе пастел боје које одговарају данашњем укусу. Оригиналне народне, модерне и пастел боје означене су испод сваког нацрта одговарајућим бројем муљине-а. Сви нацрти из овог албума могу се проширити и подужити, јер се, као што смо напред навели, везе бројањем жица.

МАРИЦА ПРИЦА

Управитељица Бановинске ткаонице
беза и везионице у Сарајеву.

ТЕХНИКА ВЕЗА — ТЕХНИКА VEZA

UPUTSTVO ZA RAD

Одлика босанског веза јесу геометриски облици шара, вешто и симетрично распоређени, али истовремено и прилично сићушни. Уз остала својства овог веза, као што су правилност сваког појединог делића и његов тачно одређени положај у групи многобројних коцкица или ромбова, оригиналност појединих мотива и складност боја, ово чини да је босански вез женска радиност за коју треба колико спретности и вештине, толико исто и времена. Много труда, а нарочито времена, стали су босанску сељанку они предмети босанског веза који су се у отменим кућама, на изложбама или на сајмовима приказивали као ремекдела женске радиности из Босне.

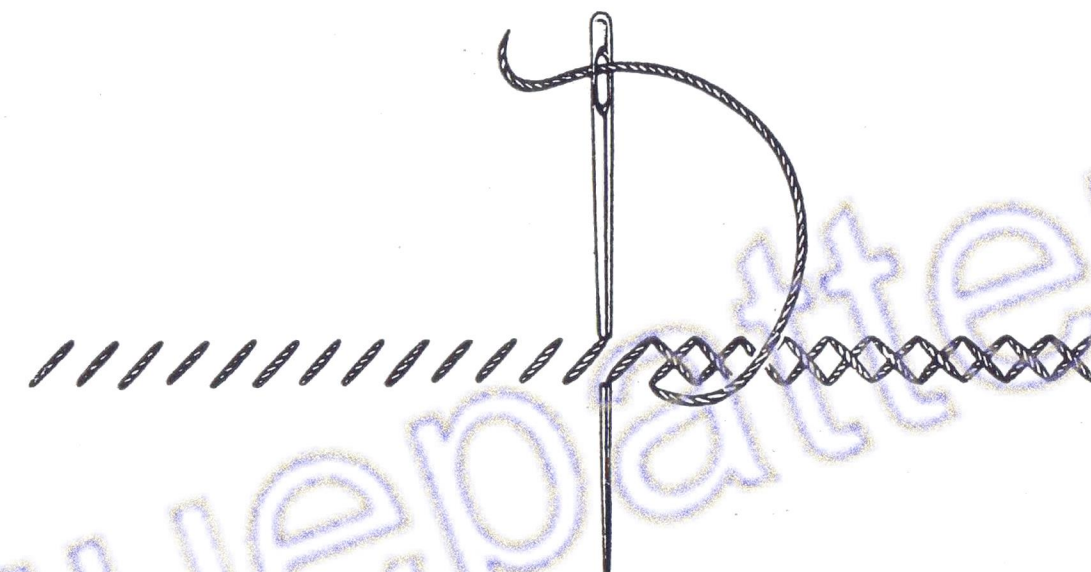
Врло је важан квалитет и начин ткања платна које ће се употребити за везење босанских мотива. На дебелом платну везу се обично јастуци, постолњаци, миље-и, велики и мали покривачи, столњаци са салветицама и завесе за прозоре. Такође је ово платно погодно за женске спортске и кућне хаљине, мантилове и јакнице. Танко платно, међутим, врло је погодно за блузе, дечије хаљинице, хаљине за одрасле, за огрлице са манжетана, марамице, као и за све танке декоративне кућне предмете.

Техника рада. Геометриске облике босанског веза даје сам начин рада помоћу »накрстице« и »провлака«. Ове се везу бројањем жица и то: на дебелом платну преко две жице, а на танком платну преко три жице. Нарочито је леп стари вез са два лица чију смо суштину приказали на цртежу који претставља технику веза.

Конац за вез. Босанском народном везу најбоље одговара муљине конац за вез. Њиме се по дебелом платну везе са три конца, а на танком платну са два конца, тако да вез долази до свог пуног изражаја. За мотиве из овог албума морају се употребити строго народне боје: црвена, плава, зелена, црна и жута. Црна боја употребљава се за поруб ивица. Али сви предмети из овог албума могу се вести и омиленим »пастел« бојама, јер су многи оригинални везови дугим лежањем и посипањем сретствима против мољца добили лепе пастел боје које одговарају данашњем укусу. Оригиналне народне, модерне и пастел боје, означене су испод сваког нацрта, одговарајућим бројем муљине-а. Сви нацрти из овог албума могу се проширити и подужити, јер се, као што смо напред навели, везе бројањем жица.

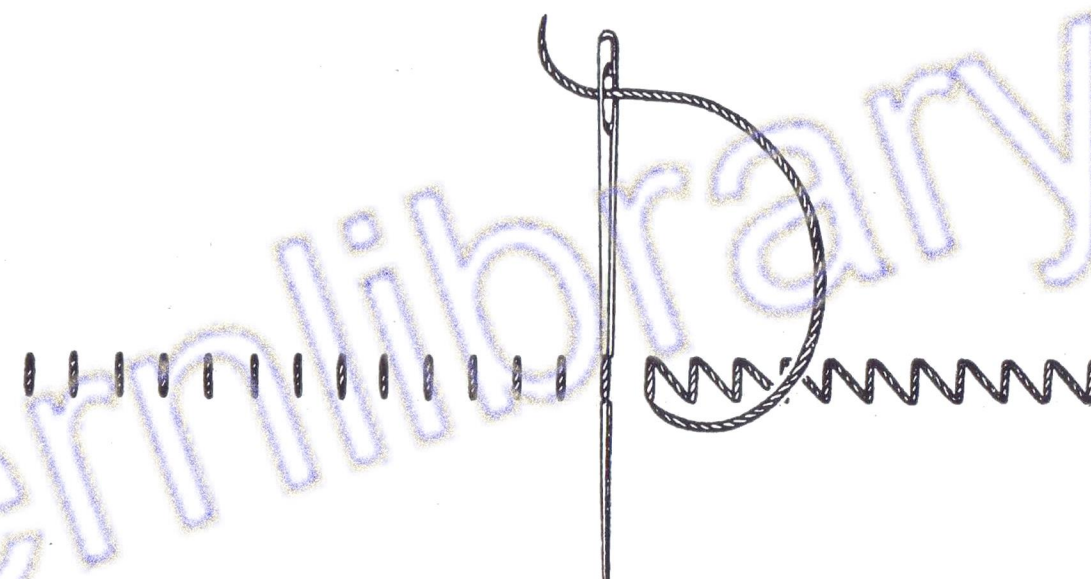
МАРИЦА ПРИЦА

Управитељица Бановинске ткаонице
беза и везионице у Сарајеву.

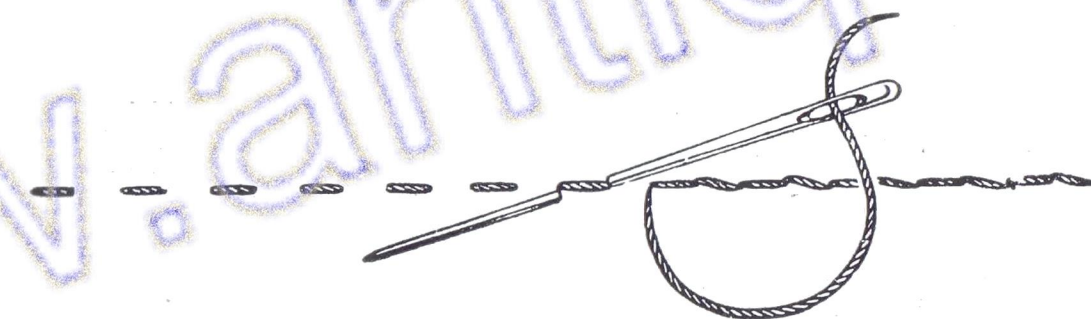
Накрстица, вез с лицем
и наличјем.

Nakrstica, vез s licem
i naličjem.

Стари бод, вез са два
лица (обе стране једна-
ко везене).

Stari bod, vез sa dva
lica (obe strane jedna-
ko vezene).

Провлак, вез облика.

Provlak, vез облика.

Решењем Господина Министра Просвете под IV Бр. 7035 од 30 јуна 1939 године, а на основу мишљења Главног просветног савета С. Бр. 158 од 30 маја 1939 године одобрено је да се овај албум народних мотива из Босне може употребљавати у школама као помоћно наставно сретство приватног издања.

Rešenjem Gospodina Ministra Prosvete pod IV Br. 7035 od 30 juna 1939 godine, a na osnovu mišljenja Glavnog prosvetnog saveta S. Br. 158 od 30 maja 1939 godine odobreno je da se ovaj album narodnih motiva iz Bosne može upotrebljavati u školama kao pomoćno nastavno sretstvo privatnog izdanja.